

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott

4004/2015. tájékoztatás

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2015. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kapcsolódó ellenőrzési irányokról

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) stratégiai célkitűzése egyrészt az államot és az Európai Uniót megillető bevételek minél teljesebb körű biztosítása, az adóelkerülésből, támogatások jogosulatlan igénybevételéből származó veszteségek csökkentése, másrészt igazságos piaci környezet fenntartása, a jogszerűen működő gazdasági szereplők versenyhátrányának csökkentése a jogszerűtlen csalárd adózók gazdaságból történő kiiktatásával.

Az ellenőrzési tevékenység eszközeivel 2015-ben elő kell segíteni az adózók jogkövetési szintjének emelését, a magasabb adózási hajlandóság biztosítását, és az alacsonyabb mértékű fekete- és szürkegazdaság irányába való elmozdulást.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 90. § (1) és (9) bekezdései értelmében a kötelező ellenőrzéseken túl az állami adó- és vámhatóság az ellenőrzési tevékenységét a vezetője által évenként február 20-áig közzétett ellenőrzési tájékoztatás alapján végzi.

A tájékoztatás az aktuális gazdasági folyamatokra, az adópolitikai célkitűzésekre, a jogszabályváltozásokra figyelemmel meghatározza az adott év kiemelt vizsgálati céljait, az ellenőrizendő főbb tevékenységi köröket a gazdálkodási típusokra, az adóbevételi érdekeket leginkább sértő magatartásformákra, illetőleg az adóbevételi szempontból legnagyobb kockázatot jelentő adózói csoportokra kiemelt figyelemmel szabályozza az adóhatóság ellenőrzési kapacitásainak felhasználását.

Fenti célkitűzésekre és a jogszabályi felhatalmazásra tekintettel a 2015. évi ellenőrzési tevékenységre vonatkozóan a következő tájékoztatást adom.

A)

Az adóztatási szerv ellenőrzési feladatai

I.

Egyes adónemek ellenőrzése során meghatározott célkitűzések

1. Általános forgalmi adó

Az áfa-visszaélések elterjedése, illetve ezzel együtt a feketegazdaság jelentős térnyerése a teljes nemzetgazdaságra nézve számos negatív hatást gyakorol. A nyilvánvaló költségvetési kiesésen túl a feketegazdaság a piaci versenyt is torzítja, hiszen egyes gazdasági szereplők „érdemtelenül” juthatnak kedvezőbb pozícióba.

Az adóhatóság célirányos fellépése szükséges az áfa csalások valamennyi beazonosítható típusa és azok elkövetői ellen.

Az ellenőrzésre történő kiválasztásban továbbra is előtérbe kerül a fizetendő adó valótlan tartalmú számlák befogadásával történő csökkentése (ún. adóminimalizálás), az áfa- és a jövedelemadó bevallások összhangjának hiánya, az ÁFA bevallás szerint nagy forgalom mellett egyéb bevallási kötelezettség hiányos teljesítése, a közösségi beszerzés bevallásának és továbbértékesítésének eltitkolása, a belföldi értékesítés bevallásának eltitkolása, csalás gyanús export-import ügyletek bonyolítása, a vállalkozások kapcsolattrendszerén, számlázási

láncolatán, érdekmegosztásán alapuló szervezett csalásban való részvétel gyanúja, az Európai Közösség tagországainak vállalkozásaival folytatott kereskedelmi forgalomhoz párosuló jelentős VIES eltérés.

Ellenőrzést indokolt lefolytatni az olyan, végső fogyasztók számára termékértékesítési vagy szolgáltatásnyújtási tevékenységet végző adózóknál is, akik nem tesznek eleget bizonylat-kiállítási kötelezettségüknek.

Különösen fontos a láncügyletek gyors – egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzési típus alkalmazásával történő – feltárása, ami elősegítheti azok piaci árakra gyakorolt negatív hatásának kiküszöbölését is.

Az állami adó- és vámhatóság a rendelkezésére álló kockázatelemzési és kiválasztási rendszerek hatékony felhasználásával biztosítja a feltehetően csalási céllal létrehozott láncolatban szereplők azonosítását, az értékesítési láncolatba mesterségesen beépített közbenső szereplők fokozottabb hatékonysággal történő vizsgálatát.

Az értékesítési láncolatok, körbeszámlázások szoros kapcsolatban állnak az áruk mozgatásával (fuvarozásával), különösen a Magyarország területére, vagy az innen az unió más tagállamába irányuló áru fuvarozásokkal. 2015-ben az áruk mozgatásával összefüggő visszaélések visszaszorítása érdekében folytatott valós idejű ellenőrzéseket az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszerben (a továbbiakban: EKAER) rögzített adatokra is figyelemmel folytatja az adó- és vámhatóság.

Ezen adatok, kiegészülve a közösségi összesítő nyilatkozatok, a tagországi VIES adatok és a belföldi általános forgalmi adó összesítő jelentés adataival, illetve az azok összefuttatása révén keletkező eltérésekkel lehetővé teszik, hogy az adóhatóság a legkockázatosabb adózói körökre koncentrálhassa utólagos ellenőrzéseit is.

Fontos társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy az általános forgalmi adó fizetésre kötelezettek a gazdasági tevékenységük megkezdését követően minél hamarabb az adóhatóság látókörébe kerülhessenek. Az általános forgalmi adóval összefüggő bevallási kötelezettségek 2015 évtől történő változásai (jogelőd nélkül újonnan alakult adózók havonkénti bevallási kötelezettsége; éves bevallók áttérési kötelezettsége negyedéves áfa-bevallásra, ha az adóévet megelőző második évben teljesített termékértékesítés illetve szolgáltatásnyújtás ellenértéke meghaladja az 50 millió forintot; havi összesítő nyilatkozat benyújtási kötelezettség, ha a tárgyévi Közösségen belüli termékbeszerzés értéke meghaladja az 50 ezer eurónak megfelelő pénzüsszeget) pedig lehetőséget biztosítanak a valós idejű ellenőrzések fokozására, a fiktív cégalapítások kiszűrésére.

A csalárd ügyletek visszaszorításában jelentős szerepet kap a prevenció is, figyelemmel arra, hogy 2015. január 1-jétől az adókötelezettségek megkerülésének vélelmezése esetén az adóhatóság az adóalanyokat e tényről tájékoztathatja, ami segítheti a jóhiszemű adóalanyokat a csalásban való részvétel elkerülésében.

Az ellenőrzéseknek ki kell terjedniük a kockázatelemzéssel feltárt, szervezett csalási konstrukciókban résztvevő vállalkozásokon túl az azokat irányító, haszonhúzó magánszemélyek vizsgálatára is. A legnehezebben felderíthető, az egyes területi szervek illetékességi területén, vagy akár az országhatárokon is átnyúló, bonyolult ügyekben az általános hatásköri és illetékességi szabályoktól eltérő ellenőrzés lefolytatására a NAV elnökének engedélye alapján bármelyik adóigazgatóság jogosult, miáltal az egyes ügyek összefüggései és kapcsolódási pontjai még gyorsabban és hatékonyabban feltárhatók.

A jogsértések feltárása körében nélkülözhetetlen a vám- és bünygyi szakterülettel történő szoros együttműködés, valamint az Európai Közösség más tagországaiból érkező kontroll adatok, jelzések, a nemzetközi információcsere keretében rendelkezésre álló adatok felhasználása. Az adójogszabályok megsértése elleni nemzetközi fellépés eredményes eszköze továbbra is a tagállamok adóhatóságaival közösen folytatott ellenőrzés és a releváns nemzetközi szervezetekkel történő szoros együttműködés.

Az Európai Unió kiemelt figyelmet fordít az elektronikus kereskedelemre, amely az adóhatóság számára is kihívást jelent tekintve, hogy a kiskereskedelmi áruforgalmon belül rohamosan emelkedik az online (web-áruházakon keresztül bonyolódó) kereskedés volumene. Gyakori, hogy az internetes kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások, már alakulásukkor kizárólag ezzel a tevékenységgel foglalkoznak, mely esetben nem rendelkeznek a hagyományos kereskedelem területén szerzett adózási kultúrával, tapasztalattal. Az adóhatóság ellenőrzési tevékenységének preventív hatása esetükben különös jelentőséggel bír.

2015. évtől tovább bővül a fordított adózás alá eső termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások köre az egyes vas- és acélipari termékekkel, valamint a munkaerő-kölcsönzés teljes spektrumával. Erre tekintettel az általános forgalmi adó vizsgálatok során a vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzésén túl azt is szükséges figyelemmel kísérni, hogy az adóalanyok a csalárd tevékenységüket áthelyezik-e más termékek, szolgáltatások piacára.

2015-től módosul az előleg után keletkező adófizetési kötelezettség szabályozása, így már nem csupán a pénz vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, hanem bármely más formában kapott vagyoni előny juttatása is adófizetési kötelezettséget keletkeztet, ha annak összege az ellenértékbe beszámítható, melynek ellenőrzésére szintén szükséges gondot fordítani.

2. Társasági adó és alternatív adók

A társasági adó ellenőrzések hagyományos területei - az adózás előtti eredmény terhére indokolatlanul elszámolt költség-, ráfordításelemek kiszűrése, a veszteségelhatárolási szabályok helyes alkalmazása, az adóalap módosító tételek jogszerűsége - mellett a transzferárazás az egyik legnagyobb kihívás az adókockázatok területén.

Mindezzel párhuzamosan folytatni kell az adóbevételek csökkenését eredményező agresszív adótervezési törekvések ellenőrzés során történő feltárását, megfelelő minősítést a mesterséges, valós gazdasági célt nem szolgáló, pusztán adóelkerülő célzatú ügyletek adókihatásainak kiküszöbölését.

Az ellenőrzéseknek változatlanul ki kell terjednie a beruházásnak minősülő tételek elszámolásának helytállóságára, a bizonylat nélküli, fiktív számlákra alapozott költségelszámolások feltárására, valamint továbbra is kiemelt jelentőségű a kutatás-fejlesztési tevékenységgel kapcsolatos társasági adóalap csökkentést alkalmazó, és a különféle adókedvezményeket (látvány-csapatsport, filmalkotás, előadó-művészeti szervezet támogatása, kis- és középvállalkozások kamatkedvezménye stb.) érvényesítő adózók vizsgálata.

Jogszabályi kötelezettség a fejlesztési adókedvezmény első igénybevételét követő harmadik év végéig történő minimum egyszeri ellenőrzése, de alapvető feladat a társaságok által igénybevett támogatások (államháztartással szembeni egyes juttatások) szabályszerű felhasználásának ellenőrzése is.

A számviteli rend és a bizonylati fegyelem vizsgálata során az adóhatóság a jogkövetés elősegítése érdekében következetesen feltárja, és szükség esetén szankcionálja a könyvek, nyilvántartások vezetésének elmulasztását, a nyilvántartások és benyújtott bevallások összegben való eltérését, a belső szabályzatok hiányát, illetve előírásainak be nem tartását, a bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítését, továbbá a bizonylat kiállítás és iratmegőrzés szabályainak be nem tartását.

Tárgyévben is célkitűzés a feltételes adó-megállapítás tárgyában hozott határozatokkal érintett tranzakciók megvalósulásának, az adó-megállapítás iránti kérelemben foglalt tények teljesülésének utólagos ellenőrzése, és a jövedelem -(nyereség-) minimum utáni adókötelezettség teljesítésének egyéb kockázatok felmerülése esetén történő vizsgálata.

2013. január 1-jétől társasági adó helyett a jogszabályi feltételeknek megfelelő adózók immár a kisvállalati adó (KIVA), illetve a kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA)

szabályai szerint is teljesíthetik adófizetési kötelezettségüket, így az egyszerűsített vállalkozói adón (EVA) túl ez a két adónem is választható alternatívát kínál. Az adóhatóság feladata, hogy az ellenőrzés eszközeivel is elősegítse az alternatív adózási formákat választó adózók adókötelezettségeinek jogszerű teljesítését.

3. Egészségbiztosítási Alapot és Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek

A társaságokat tekintve az általános forgalmi adó mellett évek óta a szándékos adókikerülés leginkább érintett területét képezik a foglalkoztatást terhelő adók, járulékok, ezért továbbra is célkitűzés az adó- és járulékfizetésre kötelezettek teljesítésének elősegítése, illetve a teljesítés adóhatósági eszközökkel történő kikényszerítése.

Hatékony eszközei a fekete foglalkoztatás visszaszorításának a preventív célból is végzett, a vám- és pénzügyőri szakterülettel, társhatóságokkal együttesen szervezett operatív ellenőrzési akciók, és az ezekhez szervesen kapcsolódó utólagos adóellenőrzések.

Az ellenőrzések 2015-ben is elsősorban a be nem jelentett alkalmazottak feltárására, a bejelentési, változás-bejelentési kötelezettséget teljesítő, de bevallást be nem nyújtó, a munkaerő kölcsönzés konstrukciójával a járulékfizetést kikerülni igyekvő, a minimális járulékalap összegét helytelenül megállapító, illetve a magas árbevétel és forgalom mellett kevés számú munkavállalót foglalkoztató adózókra irányulnak. Továbbra is hangsúlyt kap a támogatottak széles körét érintő szociális hozzájárulási adókedvezmények jogszerű igénybevételének ellenőrzése (pl. szakképzettséget nem igénylő munkakörökben foglalkoztatott munkavállalók utáni adókedvezmény, a 25 év alatti vagy az 55 év feletti foglalkoztatottak után érvényesíthető kedvezmény), a társaságok vezető tisztségviselőinek biztosítási jogviszonya, valamint az ahhoz kapcsolódó járulékfizetési kötelezettségek vizsgálata is.

A társaságok mellett az egyéni vállalkozók körében is folytatni kell a bevallás benyújtását elmulasztó; nem a garantált bérminimum összege alapján járulékbevallást benyújtó, de szakképzettséget igénylő tevékenységet végző; a tevékenységüket szüneteltető, de egészségügyi szolgáltatási járulék kötelezettség alá be nem jelentkezett; vagy az évek óta veszteséges adózók vizsgálatát.

Indokoltak továbbá a tevékenység specifikus járulék vizsgálatok egyes szolgáltatóknál (vendéglátó-ipari tevékenységet folytatók, fodrászok, műköröm építők, kozmetikusok, masszőrök, víz-, gáz- és fűtésszerelők, magánorvosok, állatorvosok körében), valamint azon vállalkozóknál, ahol a tevékenységből fakadóan minimális költségelszámolásra van lehetőség (biztosítási ügynökök, reklámügynökök, ingatlanközvetítők, weboldalszerkesztők-tervezők).

4. Személyi jövedelemadó, egyéb adók, adókötelezettségek, jogosultságok ellenőrzése

A személyi jövedelemadó ellenőrzések körében 2015 évben is a költségvetésnek szándékosan kárt okozó, valamint a jelentős jövedelmeket eltitkoló magánszemélyek vizsgálata a hangsúlyos.

A jövedelmek eltitkolása egyrészt a tőkejövedelmek eltitkolása, másrészt a be nem jelentett munkavégzés, illetve a munkavállalók valóságosnál alacsonyabb munkaidőre történő bejelentése (ál-részmunkaidő), vagy pedig a bérek egy részének „zsebbe fizetése” által egyaránt megvalósulhat.

Az eltitkolt jövedelmek feltárása érdekében vizsgálandó a magánszemélyek jövedelmeinek és vagyongyarapodásának, illetve életvitelre fordított kiadásainak összhangja elsődlegesen a működésükre, adózói kapcsolataikra tekintettel jelentős kockázatot hordozó társaságok magánszemély tagjai; a vállalkozások pénzforgalmi számlájáról jelentős összegű készpénzt

felvevő, de annak vállalkozási célú felhasználását igazolni nem képes, az adócsalás gyanús ügyletekkel érintett magánszemélyek; valamint a csőd-, a felszámolási-, a végrehajtási és a kényszertörési eljárások alá kerülő adózók vagyont vagy jelentős jövedelmeket eltitkoló magánszemélyek körében. A gazdasági társaságok és a magánszemélyek ellenőrzéseit egymásra épülően kell végezni.

Tekintve, hogy a vidéki adóigazgatóságok illetékességi körébe tartozó gazdálkodók túlnyomó többsége egyéni vállalkozóként végzi tevékenységét, 2015-ben indokolt az eddigiéknél nagyobb kapacitást fordítani ezen adózói kör ellenőrzésére. Az egyéni vállalkozók esetében különösen vizsgálandók: a bevallási kötelezettségeiket nem teljesítők, a több éve veszteséges, de ennek ellenére jelentős összegű beruházásokat végrehajtottak; a kiskereskedelmi jellegű tevékenységet végző adózók, ha vallott árbevételeik és értékesített készleteik értéke között aránytalanság áll fenn; aktív korban lévő magánszemélyek, akik egyéni vállalkozói tevékenységüket 1-2 éve megszüntették, azonban a megszüntetés óta az adóhatóságnak nincs a jövedelemszerzésükkel kapcsolatos információja; illetve az egyéni vállalkozóként több éven keresztül a bevétellel közel azonos költséget valló adózók.

A személyi jövedelemadóztatás szempontjából nem elhanyagolhatók az adózói kör jelentős szegmensét alkotó őstermelők sem. Esetükben továbbra is vizsgálandók a bevallás benyújtását elmulasztók, illetve az egyéni vállalkozóként is ugyanolyan, vagy hasonló tevékenységet folytató adózók. Utóbbi esetében különösen indokolt a két tevékenységgel kapcsolatos számlák, bizonylatok szabályszerű, elkülönített nyilvántartásának, könyvelésének ellenőrzése.

A jövedelem- (nyereség-) minimum utáni adókötelezettség teljesítésének vizsgálata elsősorban az olyan jövedelmezőnek tekinthető területeken működő vállalkozók esetében indokolt, ahol az ellenőrzés elrendelését egyéb kockázatok is alátámasztják.

A bevallott adóalapok teljes körűségének vizsgálata céljából a vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemélyeknél is ellenőrizendő az adókedvezmények (különösen a családi kedvezmény) feltételeinek teljesülése, az adó-visszaigénylések jogszerűsége 2015-ben is célkitűzés a személyi jövedelemadó 1+1 %-áról tett rendelkező nyilatkozatok alapján a legnagyobb összegű támogatásban részesülő kedvezményezettnek fokozottabb, és a felhasználás jogszerűségét célzó vizsgálata.

Egyéb adók, illetve adó jellegű kötelezettségek közül a szakképzési hozzájárulás, a pénzügyi tranzakciós illeték, valamint a reklámadó esetében az egyes adókötelezettségek teljesítésének vizsgálatára irányuló ellenőrzés eredményének függvényében kell megindítani a bevallások utólagos vizsgálatát.

Továbbra is feladat az állami garancia beváltás jogszerűségének ellenőrzése, melyet országos hatáskörrel a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága végez. Az állami kezesség- és viszontgarancia-beváltások nagyságrendjét döntően a kis- és középvállalkozások hiteleihez kapcsolódó kifizetések, valamint a lakásvásárlási célokat támogató jogszabályi állami kezességek beváltása határozza meg.

5. Környezetvédelmi termékdíj, népegészségügyi termékadó és energiaadó ellenőrzése

A környezetvédelmi termékdíj, népegészségügyi termékadó és energiaadó ellenőrzések továbbra is elsősorban az adókötelezettség bevallásának, bejelentésének benyújtását elmulasztó adózók felderítését, az adófizetési kötelezettséget szabályszerűen teljesítők körének bővítését célozzák.

A környezetvédelmi termékdíj adóellenőrzések célja az önbevallás helyességének és jogszerűségének megállapítása a termékdíj törvény hatálya alá tartozó termékek tekintetében. A vizsgálatok érintik a 2015-től termékdíj köteles irodai papírokat, egyéb vegyipari termékeket illetve egyéb műanyag termékeket, valamint a 2014-től működtethető termékdíj

raktárakat is, melynek súlypontjai a betárolás és kitárolás mellett a raktárnyilvántartás, a készletkezelés és a kimutatás. Az adókötelezettség teljes körű teljesítésének vizsgálata körében figyelmet indokolt fordítani a termékdíjjal érintett elektromos és elektronikai termékek körének jelentős bővülésére is.

Az energiaadó adónemben a visszaigénylések szabályszerűségét szükséges ellenőrizni, népegészségügyi termékadó vizsgálatok pedig kiterjednek a termékek – különösen az új termékcsoportként megjelenő alkoholos italok - helyes tarifális besorolására, az összetétel hitelt érdemlő igazolására, a mentességek jogszerű alkalmazására, a számlán való feltüntetési kötelezettség szabályos teljesítésére, valamint az Egészségbiztosítási Alapot jogszerűen megillető, de nem realizálódott bevételek utólagos előírására is.

II.

Az egyes adónemekről független ellenőrzési célkitűzések

1. Árumozgások valós idejű ellenőrzése

Az Európai Unió más tagállamaiban található feladási címről belföldi átvételi címre, Közösségen belüli termékbeszerzési vagy eltérő egyéb célú közúti fuvarozás, belföldi feladási címről az Európai Unió más tagállamaiban található átvételi címre Közösségen belüli értékesítés vagy egyéb célú közúti fuvarozás, továbbá belföldi feladási címről belföldi átvételi címre történő közúti fuvarozással járó első belföldi adóköteles termékértékesítés esetén az EKAER-en keresztül történő bejelentési kötelezettség előírásával új eszköztárral gyarapodik mind a kockázatkezelési-kiválasztási, mind az ellenőrzési szakterület az adócsalások elleni küzdelemben.

Az új szabályozás előnye, hogy lehetőséget teremt a szállítmányok természetének figyelembe vételével végzett előzetes szűrések alapján, célzott – a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzéseket megalapozó adatgyűjtés vagy egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló - ellenőrzések végrehajtására, a virtuális szállítmányok csökkentésén keresztül az adóelkerülések számának mérséklésére. A szállítmányok nyomon követése, kockázatos szállítmányok ellenőrzésre történő kiválasztása, az árueredet vizsgálata, több rendészeti szervvel és az élelmiszerlánc-biztonsági hatósággal összehangolt ellenőrzés keretében magas határfokkal végezhető.

Az EKAER adatainak az elektronikus útdíj rendszer adataival történő összekapcsolása pedig megteremti a belföldön végzett, vagy a belföldet is érintő áruszállítások, főként e-útdíj kamerarendszer segítségével történő nyomon követését, valamint a valós idejű és elektronikusan – elemezhető formában – rögzített fuvarozási adatok alapján működő NAV kockázatkezelési rendszer szerint, valós időben szervezett mélységi (fizikai) ellenőrzést magában foglaló komplex árumozgás ellenőrzés lehetőségét.

A rendszer bevezetésével és működtetésével a jövőben könnyebben feltárhatóvá és bizonyíthatóvá válnának a fiktív áruszállítások, vagy a közösségi termékbeszerzésekhez kapcsolódóan meg nem fizetett áfa kötelezettségek.

2. Online pénztárgépek használatának ellenőrzése

Az online pénztárgépek bevezetése és ezzel a pénztárgépek és az adóhatóság közötti online kapcsolat kialakítása új alapokra helyezte a pénztárgép használatot és annak adóhatósági ellenőrzését is. Az elérni kívánt cél komplex: a költségvetési bevétel növelése, a gazdaság fehéritése, a korábbi, pénztárgéppel elkövetett visszaélések visszaszorítása, az adómorál erősítése.

Az adóhatóság közvetlen információkat kap a pénztárgépben rögzített tételekről, melyeket utólagos kockázatelemzéshez használhat fel, illetve az ilyen módon rendelkezésre álló adatoknak köszönhetően az operatív ellenőrzések is hatékonyabban végezhetők (például próbavásárlás során lehetőség nyílik a vizsgálat alá vont adózó pénztárgépének adatait a helyszínen lekérdezni, illetve egyszerűbbé válik a forgalomszámlálás és a pénztárrovancs elvégzése is).

Az alaposabb kiválasztásnak köszönhetően a helyszíni ellenőrzések hatékonyságát mindinkább növelni kell és az online pénztárgépek működtetésével kapcsolatos kötelezettségek teljesítésének ellenőrzését továbbra is kiemelt feladatként kezelve folyamatosan biztosítani szükséges az erős - nem utolsó sorban preventív hatást kifejtő - hatósági jelenlétet.

3. Adóregisztráció, újonnan alakult vállalkozások kockázatelemzése, ellenőrzése és fokozott adóhatósági felügyelet következetes alkalmazása

Az adóregisztrációt követő, az induló vállalkozásokra és a személyi változással érintett társaságokra vonatkozó komplex kockázatelemzés - beleértve az adott évben jogelőd nélkül alakult társaságok legalább 10%-ának 90 napon belüli kötelező helyszíni ellenőrzését és a kiküldött kérdőíveket mulasztási bírság kiszabása ellenére sem visszaküldő adózók adószámának törlési lehetőségét is –, olyan hatékony eszköze az adóelkerülés, adócsalás megelőzésének, melynek következetes alkalmazása továbbra is kiemelt feladata az adóhatóságnak.

Ha az adóhatóság megállapítja, hogy a gazdasági tevékenység megvalósulása kockázatos vagy annak feltételei nem állnak fenn, vagy valószínűsíthetően nem elegendők a tevékenység megvalósításához, az adózót határozattal legfeljebb egy éves időtartamra fokozott adóhatósági felügyelet alá vonhatja. A felügyelet időtartama alatt az előírt feltételek betartása fokozott ellenőrzést igényel, melynek hatása jelentősen hozzájárul az adómorál javulásához és a gazdasági élet tisztításához.

4. Székhelyváltók fokozottabb ellenőrzése illetékességi körön kívüli ellenőrzések keretében

A vidéki adóigazgatóságok illetékességi körébe tartozó adóelkerülő vállalkozások egy jelentős hányadánál bevett gyakorlat, hogy az adóellenőrzések ellehetetlenítése vagy hátráltatása céljából a Közép-magyarországi régióba helyezik át székhelyüket, viszont a tulajdonosaik, képviselőik, telephelyük, az általuk folytatott tevékenységük továbbra is valamely vidéki megyéhez kötődik. Tekintve, hogy a vidéki adóigazgatóságok a székhelyen nem elérhető és rendszerint továbbra is vidéken folytatott tevékenységet hatékonyabb módszerekkel, gyorsabban és gazdaságosabban képesek ellenőrizni, ezért széles körben kerülnek bevonásra a székhelyváltók adóellenőrzésébe.

5. Munkaerő-kölcsönzés rendeltetésszerű gyakorlásának elősegítése

Az élőmunka-igényes ágazatokban működő, jelentős létszámot foglalkoztató vállalkozások adóterhük optimalizálása jegyében saját alkalmazottaikat elbocsátják és munkaerő kölcsönző cégek szolgáltatásait veszik igénybe vagy az elbocsátott személyeket foglalkoztatják tovább munkaerő-kölcsönzés keretében. A jelenség káros hatása abból ered, hogy a munkáltatói feladatok és költségvetési kötelezettségek „kiszervezéséhez” jellemzően olyan munkaerő-kölcsönző cégek, illetve azok több régióra kiterjedő láncolatai asszisztálnak, amelyek kifejezetten azzal a céllal jönnek létre, hogy adóelkerülő magatartással lefölozzék a

költségvetést, illetve a társadalombiztosítási alapokat megillető bevételeket, emellett a bejelentési, bevallási kötelezettség teljesítésének hiánya esetén a foglalkoztatottak érdekei, jogai is sérülnek.

A munkaerő-kölcsönző vállalkozások gyakorta csak az alkalmazottak bejelentését teljesítik, fizetési kötelezettségüket azonban – annak ellenére, hogy a szolgáltatás ellenértékét megkapják – általában nem.

Ott ahol a munkaerőt kölcsönbe adó, vagy a kölcsönbe vevő adóelkerülő szándékkal alkalmazza ezt a foglalkoztatási formát, megkárosítva az államot, a társadalombiztosítási alapokat, illetve veszélyeztetve a foglalkoztatottak későbbi ellátási jogosultságát is, az ellenőrzés teljes eszköztárával fel kell lépni a jelenség ellen, mivel - járulékfizetés elmaradása okán – a fedezet nélkül megállapításra kerülő társadalombiztosítási ellátások (nyugdíj, táppénz, anyasági ellátások) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait súlyos mértékben megkárosítják.

6. Készpénzforgalom ellenőrzésének szigorítása

A feketegazdaság alapeleme a készpénzforgalom, hiszen a banki átutalással teljesített ellenérték esetén az ügylet megtörténte vagy éppen meg nem történte egyértelműen igazolható. Amennyiben az adózók banki átutalással bonyolítják ügyleteiket, ellenőrzési szempontból azzal az eredménnyel jár, hogy a pénzmozgás az adóhatóság számára feltérképezhető. Az adóhatóság az ellenőrzései során figyelemmel kíséri, hogy a gazdasági szereplők a jogszabályi rendelkezésben foglaltaknak megfelelően járnak-e el. Ellenőrzött pénzforgalom mellett a bevételek eltitkolása, a fiktív költségelszámolások, stb. kiszűrhetővé válnak, így a készpénzforgalmat érintő szabályok betartatása érdekében indokolt a vállalkozások ellenőrzöttségének fokozása.

7. A csőd-, a felszámolási és a kényszertörlési eljárás alatt álló adózók ellenőrzése

A kötelező ellenőrzés megszűnésével alapvető elvárás a mennyiségi szemlélet minőségi szemlélettel történő felváltása, az ellenőrzések hatékonyságának és eredményességének fokozása.

A csőd-, a felszámolási és a kényszertörlési eljárás alatt álló adózói körben is - fenntartva az ellenőrzöttség tudatát - kockázatelemzésen alapuló, kiválasztási módszerek alkalmazásával és célirányos ellenőrzésekkel kell biztosítani a folyamatos hatósági jelenlétet.

Az ellenőrzések megszervezése során előtérbe kerül az adóbevétel megrövidítésének, a költségvetési támogatás, adó-visszaigénylés jogosulatlan igénybevételének megakadályozása.

A csőd-, a felszámolási és a kényszertörlési eljárások hatálya alá kerülő adózók ellenőrzése során kiemelt feladat feltárni, illetve lehetőség szerint megakadályozni a vagyonkimentéseket, a hitelezői érdekeket súlyosan sértő gazdasági eseményeket. Az ellenőrzés eszközeivel elő kell segíteni a vagyonkimentésekből, illetve a hitelezői érdekeket súlyosan sértő tevékenységből eredő károk megállapítását, és az esetleges polgári jogi-, és/vagy büntető jogi következmények, illetve a másodlagos felelősség (különösen a mögöttes, a kártérítési jellegű vezetői és tagi felelősség, a korlátozott felelősség áttörése) érvényesítését.

Az ellenőrzések révén fel kell lépni azon jogszerűtlen magatartásokkal szemben is, amelyek az adóhatóság által képviselt költségvetési érdekek közvetlen és jelentős sérelmével járnak (pl. a hitelezői vagyon csorbítása, csalárd egyezségek, cégtemetők, stb.).

A fentieknek megfelelően a felszámolási és kényszertörlési eljárás alatt álló adózók ellenőrzése során – az adótörvényekben és más jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapításán túl – kiemelten vizsgálni kell, hogy a felszámolás és kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőzően vagy azt követően a

gazdálkodó szervezet tagja, vezető tisztségviselője, más hitelezője vagy felszámolója jogellenes magatartásával nem csorbította-e az adósnak a hitelezői követelések kielégítésének alapjául szolgáló vagyont, és ez alapján helye van-e a megfelelő igényérvényesítési eljárások megindításának vagy jogorvoslat, kárigény előterjesztésének.

A hitelezők kielégítésére elsősorban az adós gazdálkodó szervezet vagyona szolgál forrásul, ugyanakkor bizonyos esetekben a hitelezői követelések megtérítése követelhető az adós gazdálkodó szervezet tagjától, vezető tisztségviselőjétől vagy más személytől, ezért azt is vizsgálni kell, hogy fennállnak-e a vezetői, tagi felelősség érvényesítésére irányuló eljárások esetleges megindításának feltételei.

Csődeljárás alatt álló adózó esetében speciális vizsgálati szempont, hogy a hitelező által érvényesíteni kívánt követelés fiktív jogügyleten alapul-e és valójában a hitelezőkre nézve hátrányos egyezség létrejöttét szolgálja-e (azaz a hitelezők összességére vagy egyes hitelezői csoportokra vonatkozóan nyilvánvalóan előnytelen vagy méltánytalan rendelkezéseket tartalmaz-e, különösen, ha az adós felosztható vagyonához mérten a hitelezők összessége követeléseinek kielégítési aránya kirívóan alacsony mértékű, vagy ha valamely hitelezői csoport követelése más hitelezői csoportnál lényegesen alacsonyabb arányban, vagy hosszabb idő elteltével, méltánytalanul hátrányos feltételekkel kerülne kielégítésre).

III.

A célkitűzések megvalósítását támogató kiemelt eszközök, módszerek

1. Központi szinten összehangolt adó- és vámszakterületi kockázatkezelésen alapuló ügyfélorientált kiválasztás

Az adó- és vámszakterületi eltérő kockázatok központi összehangolásával megvalósuló, ügyfél centrikus megközelítés előnyeit eddigieknél hangsúlyosabban szükséges érvényesíteni az ellenőrzésre történő kiválasztás és az egyes adózók esetében alkalmazandó ellenőrzési eszközök, módszerek tekintetében. Továbbra is az adóalanyok adózáshoz való hozzáállása, a károkozási potenciál mértéke és valószínűsége alapján indokolt meghatározni a beavatkozás formáját és a korlátozottan rendelkezésre álló erőforrások felhasználását.

A jogkövető ügyfelek esetében az ellenőrzés eszközeivel is támogatni kell a kötelezettségek teljesítését a tájékoztatásra és a prevencióra helyezve a hangsúlyt.

A kisebb jogsértésekre hajlamos ügyfelekkel szemben, vagy alacsonyabb károkozási potenciál esetén a jogkövető magatartás irányába történő terelés lehetőségével célszerű élni

(figyelmeztetés, felszólítás, mulasztási bírság kiszabása). Ahol pedig nagyobb a károkozás bekövetkezési valószínűsége és annak hordereje, a fenti eszközök alkalmazása nem vezet eredményre, ott a hagyományos hatósági eszközök célzott és következetes alkalmazásával a jogkövetés kikényszerítésére (adóellenőrzés, végrehajtás) van szükség. Az eltitkolt vagy be nem fizetett adó utólagos megállapításával, pótlólagos beszédésével, illetve a jogszerűtlen adó visszaigénylések megakadályozásával az egyenlő közteherviselés és a hazai és európai uniós gazdasági, pénzügyi érdekek visszamenőleges, közvetlen érvényesítése is megvalósul.

Azoknál az adózóknál, amelyeknél ez utóbbi megoldás sem vezet eredményre, mert a vállalkozásokat eleve csalási, adóelkerülési szándékból alapítják/működtetik, ott szigorú hatósági fellépéssel, élve a bünyügyi szakterülettel való szoros együttműködés lehetőségével, a kockázat kiiktatására, az adózók gazdaságból való kizárására, a jogsértés megszüntetésére van szükség.

Az ellenőrzésre történő kiválasztásban különösen hangsúlyos szerepet kell kapnia az adóelkerülő tevékenység megkezdését követő gyors reagálásnak, a jelen idejű, aktuális gazdasági folyamatokat jellemző mutatók alkalmazásának.

2. Belföldi összesítő nyilatkozatok adatainak hasznosítása

Mind a kockázatkezelési, mind az ellenőrzési tevékenység fejlesztésében hathatós segítséget jelent a 2013-tól bevezetett általános forgalmi adó összesítő jelentés, amely a tételes számla adatszolgáltatásra vonatkozó összeghatár 2015. január 1-jétől 2 millió forintról 1 millió forintra történő leszállításával, valamint a kötelezettséggel nem érintett körben az önkéntes adatszolgáltatás lehetőségének bevezetésével, a fizetendő és levonható általános forgalmi adóval összefüggésben széles körben biztosít részletes adatokat az adóhatóság számára.

A számlakibocsátók, számlabefogadók adatainak összefuttatása alapján képződő számlázási útvonalak és eltérések hasznosításával kiszűrhetővé válnak a valószínűsíthetően áfa csalásokban résztvevő, fiktív számlákat kibocsátók és befogadók; a fiktív számlák befogadásával, körbeszámlázással magasabb támogatási összeghez jutók; a belföldi termékértékesítéseiket közösségi termékértékesítésnek álcázók; a beszerzéseiket és továbbértékesítéseiket is eltitkolók, ezért továbbra is meghatározó szerep jut az adateltéréseken alapuló kiválasztásnak. A láncolatok adatbázisból történő előzetes feltárásával és a számlázási láncban résztvevőknél egy időben indított ellenőrzésekkel szükséges tovább csökkenteni a gyanús láncolatokban szereplő adózók elérhetetlenségének kockázatát. Az adatok összefuttatása, elemzése révén előzetesen feltárhatók a haszonhúzók is, így az ellenőrzéseket mindinkább ezen adózókra szükséges összpontosítani, ugyanis a megállapított adóhiány behajtására elsősorban ezen adózóknál van esély, hiszen a fiktív ügyletek mellett valós gazdasági tevékenységet folytatnak és vagyonnal is rendelkeznek.

3. Informatikában rejlő előnyök fokozott adóhatósági felhasználása

Az informatikában rejlő előnyöket az adóhatóság az adatok ellenőrzésbe történő bevonása során is mind szélesebb körben használja. Haladva a korrallal, az információtechnológia fejlődése az adóhatóságot is az ellenőrzések technikáját tekintve korszerűsítésre ösztönzi. Az adózóknál fellelhető papíralapú dokumentumok ellenőrzésével szemben mind inkább előnyben kell részesíteni az informatikai hardver és szoftver eszközök ellenőrzésben való alkalmazását, az adózói elektronikus adatok teljes körű feltérképezését, továbbá fokozni szükséges az informatikai rendszerek ellenőrzését, feltárva ez által az egyes bizonylatok feldolgozásának logikai láncolatában rejlő hibalehetőségeket, valamint a hibásan könyvelt tételeket.

4. Beszedési tevékenység hatékonyságának növelése

Az adóhatósági ellenőrzések eredményességét befolyásolja a határozattal megállapított fizetési kötelezettségek beszedhetősége is, ezért az adóhatóság ellenőrzési szakterületének célkitűzései között szerepel az is, hogy a rendelkezésre álló eszközeivel a végrehajtási szakterület tevékenységének eredményességéhez hozzájáruljon. A költségvetési bevételek megtérülését erősítendő az ellenőrzések folytatásával egyidejűleg az ellenőrzési szakterület figyelmet fordít az ellenőrzés alá vont adózók jelen idejű működési körülményeinek és vagyoni helyzetének feltárására is.

A beszedési tevékenység hatékonyságát nagymértékben elősegíti az ideiglenes biztosítási intézkedés alkalmazásának kiszélesítése, főként az adóhatósági ellenőrzések azon szakaszában, ahol még feltehetően nem került a tartozás fedezeteként szolgáló vagyon az adós által elvonásra.

5. Az adózókat érintő adókötelezettségek teljesítése során közreműködő szakterületek preventív célú bekapcsolása az ellenőrzési tevékenységbe

Az adózók az adó és a költségvetési támogatás megállapítása, megfizetése (kiutalása) érdekében számos kötelezettséget teljesítenek, melyek során nem csak az adóellenőrzést végzőkkel, hanem más - az ügyintézésben közreműködő – adóhatósági szakterületekkel is kapcsolatba kerülnek. Az egyes eljárásokban keletkezett adatok feldolgozása és kezelése jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy az adóhatóságnak naprakész információja legyen az adózókról, megakadályozható legyen a csalárd adózók részvétele a gazdaságban, illetőleg a költségvetésnek jelentős kárt okozó tevékenység további folytatása.

Az egyes adóhatósági szakterületek megelőző tevékenységük keretében a gazdálkodók megalakulásától kezdve folyamatosan figyelemmel kísérik, segítik adókötelezettségeik teljesítését. Jogsértő gyakorlat észlelése esetén, pedig az adózó előéletét, jogkövetésben mutatott magatartását értékelve, a fokozatosság elvét betartva, a rendelkezésre álló szankciók következetes alkalmazása mellett járnak el.

Az adószakmai szakterületek az adózókkal való bármely helyszíni kapcsolatfelvételük során a revíziós terület számára hasznosítható tapasztalataikról jelzéssel élnek.

6. Koordináltabb együttműködés a bűnügyi és vámszakmai területekkel, fokozottabb együttműködés a társhatóságokkal

Az adóigazgatóságok és a vámigazgatóságok ellenőrzési rendszerén belül a hatóság egységes megjelenése, az erőforrások optimális felhasználása és szinten tartása, valamint a teljes adózási rendszer egységesítése, illetve az egyes adónemekben rejlő hatósági feladatok logikai elvű kialakítása érdekében növelni kell az adó- és vámszakterület helyszíni ellenőrzéseinek koordináltságát. Emellett – a jogszabályi keretek adta lehetőségeket kihasználva – fokozottabb együttműködés indokolt a bűnügyi szakterülettel is.

Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan, de még szélesebb körben indokolt a társhatóságokkal történő összehangolt akciók (regionális és országos szintű) keretében végzett ellenőrzések számának növelése, valamint a Szerencsejáték Felügyelet által vizsgált és megállapítással zárult ellenőrzések okán a gazdálkodók adószakmai vizsgálatának lefolytatása is (tiltott szerencsejáték, vagy be nem jelentett tevékenység mellett vélelmezhető, hogy más jogszabály-sértések, esetleges csalások is megvalósulhatnak).

7. Nemzetközi tapasztalatok hasznosítása

Az adóellenőrzések hatékonyságának emelése ma már elképzelhetetlen a nemzetközi megoldások megismerése és adaptálása nélkül, ami megköveteli az aktív részvételt a nemzetközi csalás elleni fórumok munkájában is. A nemzetközi szerepvállalásból eredő információk, ismeretek továbbá az automatikus információcsere keretében kapott adatok széleskörű felhasználása, a nemzetközi közigazgatási együttműködésből származó kockázati információk megosztása nélkülözhetetlen. Az együttműködés keretében a hagyományosnak számító többoldalú ellenőrzések mellett, a nem hagyományos eszközök (pl. jelenlét más tagállami közigazgatási eljárás során) alkalmazásának szélesítése - különösen a szomszédos országok vonatkozásában - jelentősen hozzájárul az ellenőrzési tevékenység eredményesebbé tételéhez.

IV.

Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök

1. Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszergyártás 0146 Sertésenyésztés 0142 Egyéb szarvasmarha tenyésztése 0220 Fakitermelés 1011 Húsfeldolgozás, - tartósítás 1061 Malomipari termék gyártása	3. Kereskedelem 4520 Gépjárműjavítás, -karbantartás 4623 Élőállat nagykereskedelme 463 Élelmiszer, ital, dohányáru nagykereskedelme 471 Nem szakosodott bolti vegyes kiskereskedelem 4791 Csomagküldő, internetes kiskereskedelem 4941 Közúti áruszállítás 5210 Raktározás, tárolás 5520 Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás 5610 Éttermi, mozgó vendéglátás 6420 Vagyonkezelés (holding) 6820 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése 7820 Munkaerő-kölcsönzés 8010 Személybiztonsági tevékenység
2. Ipar 1610 Fűrészárugyártás 24 Fémalapanyag gyártása 2511 Fémszerkezet gyártása 4120 Lakó- és nem lakóépület építése	

4. Jövedelmezőség szempontjából ellenőrizendő tevékenységek:

- 4532 Gépjárműalkatrész kiskereskedelem
4778 Egyéb máshova nem sorolt új áru kiskereskedelme

tevékenységgel foglalkozó vállalkozások, amennyiben jövedelmezőségük (eredmény/nettó árbevétel) alacsonyabb, mint az adott térségre, gazdálkodási formára tekintettel megállapított, az alábbiak szerinti táblázatban megjelölt jövedelmezőségi mutató 50 %-a.

Jövedelmezőségi szintek		
Az adózó székhelye	TESZOR kód	
	4532 Gépjárműalkatrész kiskereskedelem	4778 Egyéb máshova nem sorolt új áru kiskereskedelme
Dél-alföldi régió	6,9	6,4
Dél-dunántúli régió	6,1	10,0
Észak-alföldi régió	7,5	6,3
Észak-magyarországi régió	6,1	9,0
Közép-dunántúli régió	7,9	9,1
Közép-magyarországi régió	8,0	10,8
Nyugat-dunántúli régió	6,2	8,5

A fenti táblázatban megjelölt tevékenységet végző vállalkozások ellenőrzésének ki kell terjednie a nyilvántartások teljes körűségére, a szerződéses kapcsolatok dokumentáltságára, a bevétel- és költségelszámolások valóságtartalmára, az adó- és járulékfizetési kötelezettség teljesítésére.

V.
Az ellenőrzési típusok tervezett arányszámai

	Ellenőrzés típusa	Arány (%)
1.	Bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzések (ideértve az egyszerűsített ellenőrzéseket is) ebből:	60,5
	1.1 Legnagyobb adóteljesítményű adózók ellenőrzései (a tevékenységet záró ellenőrzések kivételével)	12,4
	1.2. Vagyongyarapodási vizsgálatok	5,2
	1.3. Bevallás kiegészítése alapján elrendelt ellenőrzések	0,1
	1.4. Kiutalás előtti ellenőrzések ebből: általános forgalmi adó adónem vizsgálatok	10,1 8,5
	1.5. Átalakuló, egyesülő, szétváló, a tevékenységüket kezdő, a csőd, felszámolási, kényszertörlési eljárás alapján, vagy egyéb módon megszűnő, vagy tevékenységüket jogutód nélkül megszüntető vállalkozások ellenőrzései	10,1
2.	Állami garancia beváltásához kapcsolódó ellenőrzések	0,5
3.	Egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések	26,7
4.	Adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések	12,0
5.	Ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt ellenőrzések	0,1
6.	Egyéb Art.-on kívüli ellenőrzések (pl. 1+1 % ellenőrzése)	0,2
	Összesen	100,0

B)
A vámszerv ellenőrzési feladatai

I.
Vámigazgatási szakterület

1. Közösség saját forrásainak védelmében végzett ellenőrzések irányai

A pénzügyi szempontú vámellenőrzések célja az olyan gazdálkodói magatartások feltárása, amelyek sért(het)ik Magyarország és az Európai Unió pénzügyi érdekeit, azaz a vámok, a nemzeti adók és díjak beszedését. Ezen vámellenőrzések alatt a vámhatóság által végrehajtott egyedi intézkedések összességét kell érteni, amelyeket abból a célból végeznek, hogy biztosítsák az Európai Unió vámterülete és harmadik országok között mozgó áruk beléptetésére, kiléptetésére, továbbítására, átszállítására és meghatározott célra történő felhasználására, valamint a nem közösségi vámjogi helyzetű áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok és egyéb jogszabályok helyes alkalmazását.

A vámhatóság által foganatosított ellenőrzések elsődleges célja az uniós vámjogszabályokban meghatározott kockázatok megfelelő kezelése – különösen a vámok és nem közösségi adók és díjak tekintetében előforduló visszaélések megakadályozása és feltárása.

A vámhatóság áru- vagy ügylet specifikus vizsgálatokat végez. Az áru specifikus vizsgálatokat elsősorban a vámeljárással vonás alkalmával, folyamatba építve kell elvégezni, hiszen az áruk lényeges jellemzőinek megállapítása fizikai vizsgálat útján történik. Ezzel szemben az ügyletek vizsgálata az adós és az ügyletkezelő egyéb érintettek számviteli nyilvántartásai és bizonylatai, üzleti levelezései, szerződéseik stb. alapján, adminisztratív módon, jellemzően az ügyletek lebonyolítását és a vámeljárással vonás útján történik.

A behozatali irányú vámeljárással kapcsolódó folyamatba épített vizsgálatok az áruk mennyiségének, jellegének, fajtájának, állapotának stb. megismerésére irányulnak, jelesen arra, hogy a vámeljárással vonás során szereplő adatok az áruk tényleges jellemzőit tükrözik-e. A folyamatba épített vizsgálat során a vámhatóság ellenőrzi a vámáru-nyilatkozaton feltüntetett adatok helyességét, a származást igazoló okmányok, egyéb engedélyek meglétét, érvényességét, valamint hitelességét és a vámérték alátámasztásául szolgáló dokumentumokat (okmányvizsgálat).

Az okmányok vizsgálatán túl azonban – a közölt adatok helytállóságának megállapítása érdekében, szükség szerint – lehetőség van fizikai vizsgálatra is, melynek részeként az áruból mintavételre is sor kerülhet.

A folyamatba épített vizsgálatokra történő kiválasztásra a központi kockázatelemzési tevékenység eredményeként kialakított kockázati profilok, a helyi kockázatelemzések, a vámszerv egyedi döntéseinek figyelembe vételével kerül sor (a behozatali irányú forgalom legnagyobb hányadát kitevő szabad forgalomba bocsátás vámeljárással vonás tekintetében ez minimum 6%-os ellenőrzöttségi szintet jelent).

Az áruk kiviteléhez kapcsolódóan benyújtott vámáru-nyilatkozat vagy ennek hiányában a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatai alapján az illetékes vámszerv szintén (kockázatelemzésen alapuló) ellenőrzést végezhet, melynek mélysége az adott kockázathoz igazodó.

A folyamatba épített vizsgálatok – az indítványozott vámeljárással vonás, a forgalom irányai és a kapcsolódó uniós jogi rendelkezések függvényében – elvégezhetők

- az Európai Unió külső határainak minősülő határátkelőhelyeken,
- a belépést követően, a beléptetést követő vámeljárással vonás adatai alapján,

- belterületen, az árutovábbítási eljárások indításakor,
- a szállítmányok rendeltetési helyre érkezései,
- a kiviteli eljárások indítványozását követően, illetve az Európai Unió vámterületéről történő kiléptetést megelőzően.

Az ügylet specifikus vizsgálatok jellemzően azok lezárultát követően, utólag kerülnek lefolytatásra az adós és az ügylethez kapcsolódó egyéb érintettek számviteli nyilvántartásai és bizonylatai, üzleti levelezései, szerződésai stb. alapján, adminisztratív módon. Az ellenőrzések célja, hogy a nem közösségi árukkal, illetve a vámellenőrzés alá eső közösségi árukkal folytatott külkereskedelmi tevékenységet végző gazdasági szereplők és az ezekkel kapcsolatban álló más személyek a vámjogszabályokban és egyéb jogszabályokban előírt kötelezettségeik teljesítésének eleget tettek-e.

Ezen ellenőrzések főbb irányai:

- az áru tarifális besorolásának vizsgálata,
- az antidömping, vagy kiegyenlítő vám kivetéséről szóló intézkedések betartásának vizsgálata,
- a vámtarifaszámokhoz tartozó kiegészítő kódok alkalmazásának vizsgálata, különös tekintettel a TARIC és a Meursing kiegészítő kódok alkalmazásának helyességére,
- az áru bejelentett származásának ellenőrzése,
- a vámérték kimunkálásának vizsgálata (ezen belül kiemelt figyelemmel a vámérték növelő tényezőkre, például a jogdíjakra és licencdíjakra),
- a textil- és ruházati termékek, valamint lábbelik importjának fokozott ellenőrzése,
- a legnagyobb behozatali irányú forgalmat bonyolító gazdálkodói kör ellenőrzése,
- az export vámeljárások ellenőrzése,
- a vámmentes vámeljárások vizsgálata (a meghatározott feltételek teljesülésének ellenőrzése),
- gazdasági vámeljárások ellenőrzése (aktív feldolgozás, vámfelügyelet melletti feldolgozás, ideiglenes behozatal, passzív feldolgozás),
- további kereskedelempolitikai intézkedéssel vagy más tarifális kedvezménnyel (szubvenció, vámkontingens, vámfelfüggesztés, jogszabályon alapuló vámkedvezmény vagy vámmentesség, meghatározott célú felhasználás stb.) érintett termékek szabad forgalomba bocsátásának ellenőrzése,
- az egyszerűsített eljárásban vámkezeltető gazdálkodói kör ellenőrzése,
- áfa önadózóval rendelkező gazdálkodói kör ellenőrzése,
- székhelyüktől eltérő helyen vámeljárásokat kezdeményező gazdálkodói kör ellenőrzése,
- több tagállamban vámeljárásokat kezdeményező gazdálkodói kör ellenőrzése.

Az ügylet specifikus ellenőrzések tervezett arányszámai

Utólagos ellenőrzés típusa	Arány (%)
Adatgyűjtésre irányuló utólagos ellenőrzés	16,4
• A vámáru-nyilatkozatok egyedi felülvizsgálatára irányuló utólagos ellenőrzés	57,4
• A vámellenőrzés alá eső külkereskedelmi tevékenység felülvizsgálatára irányuló utólagos ellenőrzés	24,6

• Ismételt ellenőrzés (a felüellenőrzés kivételével)	0,8
Audit típusú utólagos ellenőrzés	0,8
Összesen:	100,0

2. Regisztrációs adóra irányuló ellenőrzések

A regisztrációs adó eljárásokhoz kapcsolódó ellenőrzés az Európai Unióból és a harmadik országokból behozatalra kerülő, és Magyarország területén forgalomba helyezendő gépjárművek adóeljárása során végzett tevékenység, amelynek célja az államot jogszerűen megillető bevételek biztosítása. A bevallások utólagos ellenőrzése a gépjármű forgalomba helyezési eljárását követően a korábbi bevallási adatok helytállóságának, jogszerűségének ellenőrzését szolgálja. A regisztrációs adó ellenőrzések elsődlegesen a gépjármű tarifális besorolására, az adó megállapítás szempontjából lényeges környezetvédelmi osztálykód helyességére, az új vagy használt jelleg megállapítására, a mentességek jogszerű alkalmazására, a visszaigénylések szabályszerűségére, valamint a keletkező adófizetési kötelezettség teljesítésének vizsgálatára, továbbá a nem realizálódott bevételek utólagos előírására irányulnak. A vámhatóság a regisztrációs adóigazgatási alapeljárások hozzávetőlegesen 0,25%-át tervezi utólag vizsgálni a bevallások utólagos ellenőrzése keretében.

3. Biztonsági és védelmi típusú ellenőrzések

A globális kereskedelmi rendszer fejlődése, átalakulásának folyamata igazodik a kialakulóban lévő határok nélküli világ kihívásaihoz, melyben az áruk liberalizált, ugyanakkor szigorúan ellenőrzött forgalmát a vámhatóságoknak kell biztosítaniuk. Ennek okán az uniós vámigazgatás szerepe – a globalizáció okozta kereskedelmi bővülés eredményeként – egyre inkább átértékelődik: már nem csak klasszikus állami bevételeket produkáló szervezetként látja el funkcióját, hanem a világkereskedelem biztonságának és védelmének szavatolásában is meghatározó szerepet játszik. E célok megvalósulása érdekében bizonyos érzékeny áruk kereskedelmi forgalomban történő kivitele és behozatala szakhatósági engedély benyújtásához kötött. Az ilyen tiltó és korlátozó rendelkezések elsődleges célja az egyes speciális áruk szabályozatlan forgalma által veszélyeztetett különböző normák védelme. Ide tartozik az Európai Unió pénzügyi érdekeinek, az uniós állampolgárok életének, egészségének és testi épségének, az egyetemes kulturális örökségnek, a veszélyeztetett állat- és növényfajoknak a védelme, kiemelt területként pedig a terrorista cselekmények során is felhasználható áruk, anyagok nemzetközi forgalmának különösen szigorú ellenőrzése.

Az Európai Unió vagy tagállamai, továbbá az uniós állampolgárok biztonsága, védelme szempontjából különös kockázatot jelentő egyes termékeknek az Unió vámterületén belül megvalósuló szállításának (transzfer) – amely lehet Magyarország területéről másik tagállamba történő kiszállítás és/vagy másik tagállamból Magyarország területére történő beérkezés – ellenőrzése a vámhatóság gyakorlatában az érintett szállítmányok teljes körű okmányvizsgálatát, indokolt esetben fizikai (részleges vagy teljes) vizsgálatát jelenti.

A vámhatóság emellett a szellemi tulajdonjogok védelmében is jogérvényesítő hatóságként lép fel. Azokban az esetekben, amikor a szellemi tulajdonjogok megsértésének gyanúja merül fel – tehát az áruk forgalomba hozatala sértené a jogtulajdonosnak az adott szellemi tulajdonhoz fűződő érdekeit –, a vámhatóság az áruk kiadását mindaddig megtagadhatja, míg a jogtulajdonos vagy képviselője a forgalomba hozatalhoz hozzá nem járul. E hozzájárulás megtagadása esetén az uniós és nemzeti jogszabályok alapján az áruk megsemmisítésére

kerülhet sor. Ezek az ellenőrzések – a jogosultak gazdasági érdekeinek védelmén túl – védik az Európai Unió piacát és a fogyasztókat is, azáltal, hogy megakadályozzák a szellemi tulajdonjogot sértő áruk uniós szabad forgalomba kerülését, melyek gyakran az eredeti áruknál olcsóbbak, silány minőségűek, a fogyasztók egészségét vagy testi épségét veszélyeztetik, és előállításukkal az adóbevételek csökkennek, munkahelyek szűnnek meg, és a megszerzett nyereség sok esetben a szervezett bűnözői köröket gazdagítja. E negatív következmények lehető legnagyobb mértékű csökkentése folyamatos erőfeszítést kíván a vámhatóság részéről az ellenőrzések során.

A jövőben – a legkésőbb 2016. május 1-je után kötelezően alkalmazandó Uniós Vámkódex alapján – a vámhatóság lesz felelős az Európai Unió nemzetközi kereskedelmének felügyeletéért, melynek érdekében az uniós állampolgárok biztonságát és védelmét szavatoló intézkedéseket hozhatnak, akár más hatóságokkal szorosan együttműködve. Az említett célok elérése érdekében a vámhatóság a jövőben szorosabbra kívánja fűzni együttműködését az engedélyezésben és a bűnüldözésben érintett hazai társhatóságokkal, illetve aktualizálja ellenőrzési módszereit.

4. Vámhatósági tevékenységi engedély, valamint AEO tanúsítvány kiadását követően végzett ellenőrzések

A vámhatóság figyelemmel kíséri a vámhatósági tevékenységi engedéllyel, illetve az AEO-tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodók tevékenységét annak megállapítása érdekében, hogy a gazdálkodó az adott tevékenységet az előírt módon folytatja-e, illetve az AEO státusz által meghatározott kritériumok a tanúsítvány kibocsátását követően folyamatosan teljesülnek-e.

A jogszabályban előírt feltételeknek való megfelelés érdekében kiemelten fontos, hogy az engedélyezett eljárás vagy tevékenység során megvalósuló ügyféli folyamatok és rendszerek minőségét a vámhatóság ellenőrizze, szükség szerint beavatkozzon a jogszerű állapot helyreállítása érdekében.

Szintén fontos, hogy az AEO-tanúsítvánnyal rendelkező gazdálkodók esetében a vámhatóság újbóli értékelést folytasson le, amennyiben azt a vonatkozó uniós jogszabályok előírják, vagy felmerül annak a gyanúja, hogy az AEO nem teljesíti a státusza által előírt kritériumokat. Az újbóli értékelést egy új, a tanúsítvány kiadása során nem észlelt körülmény előállása, vagy a tanúsítvány kibocsátását nem akadályozó kockázatban beállt negatív változás idézi elő. A felmerült körülmény – melyet feltárhat a tanúsítványt felügyelő vagy egyéb vámszerv, más NAV szerv stb., vagy akár maga az AEO – vizsgálata során a vámhatóságnak döntenie kell arról, hogy az akadályozza-e az AEO státusz fenntartását.

Ezen ellenőrzések során a vámhatóság arra törekszik, hogy a gazdálkodók az általuk kérelmezett eljárásnak, illetve státuszának megfelelően járjanak el. A vámhatóság szükség esetén intézkedik a nem előírások szerint tevékenykedő gazdálkodók engedélyének vagy státuszának visszavonása iránt annak érdekében, hogy csak az arra jogosultak rendelkezzenek az érintett engedéllyel, tanúsítvánnyal.

II. Jövedéki szakterület

1. Ellenőrzési irányok a jövedéki igazgatási jogkörben

A NAV vámszervének kiemelt feladata a jövedéki termékek piacán a hatékony adóbeszedés, az adott gazdasági környezete és annak jogkövető szereplőinek védelme, a versenysemlegesség biztosítása. Fontos célok ennek érdekében; az önkéntesen jogkövető

magatartást tanúsító gazdálkodók adóalanyok hatósági kontrolljának, adminisztratív terheinek csökkentése, a kötelezettségeiket nem megfelelően teljesítő piaci szereplők hatékonyabb kiszűrése, tevékenységük mielőbbi legális mederbe terelése, a feketegazdaság visszaszorítása érdekében pedig még szigorúbb, a társhatóságokkal összehangolt fellépés folytatása.

Az ellenőrzésre történő kiválasztást a kockázatelemzés folyamatosan fejlesztésével – például kihasználva az informatikai rendszerek adta lehetőségeket – az eredményesebb felderítő munka érdekében végzik a vámszervek.

Az ellenőrzések általános, prioritást élvező célterületei:

- az adózatlan jövedéki termékek – a cigaretta, az alkohol, az üzemanyag, különös tekintettel az egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolajokra – illegális előállítása, birtoklása, forgalmazása,
- az adómentes, kedvezményes adómértékű jövedéki termékek (például a természetes személyek által adómentesen előállított sör, egyéb bor, pezsgő és párlat) jogszerűtlen kereskedelmi forgalomba hozatala,
- a központi költségvetési bevételeket, az egyes jövedéki termékek piacát közvetlenül veszélyeztető egyéb jogsértő cselekmények.

2. Jövedéki ellenőrzések végrehajtása jogsértések felderítése és visszaszorítása érdekében

Figyelemmel a NAV dohánygyártmány feketepiac elleni küzdelméből adódó kiemelt feladatokra a dohánygyártmányok illegális kereskedelmének visszaszorítása és megakadályozása érdekében a NAV vámszerve 2015. évben a cigaretta csempészet visszaszorítása érdekében a harmadik országos közúti és vasúti határátkelőhelyeken röntgen berendezések igénybevételevel, szigorított vizsgálatok keretében ellenőrzi a személy, illetve teherforgalmat, továbbá rendszeres és eseti ellenőrzéssorozatok keretében zöldhatár ellenőrzéseket hajt végre a harmadik országokkal határos földrajzi területeken. Az adózatlan jövedéki termékek felderítése érdekében a NAV vámszerve közúti ellenőrzéseket végez, továbbá ellenőrzi a rendszeres és alkalmi vásárok, piacok, pályaudvarok, állomások területét, a tömegközlekedési csomópontok, idegenforgalmilag frekvenciált helyszínek, éjszakai szórakozóhelyek, oktatási intézmények környékét.

A NAV vámszerve vizsgálja a dohánygyártmányok illegális forgalmazására irányuló közérdekű bejelentések, az illegális cigaretta, szárított, fermentált dohány értékesítésére szolgáló, egyéb információk és a korábbi ellenőrzési tapasztalatok alapján kiválasztott helyszíneket (adózás alól elvont cigarettát forgalmazó, elosztó helyek, depók).

A NAV vámszerve az illegális cigaretta, és a vágott dohány internetes kereskedelmének felszámolása érdekében a NAV adóigazgatási szervével közösen, próbavásárlással egybekötött ellenőrzéseket folytat le a személyes átvételre és/vagy a postai csomagként felkínált hirdetések esetében a postai elosztó- központokban.

Az interneten jogsértő módon folytatott kereskedelem felderítése érdekében NAV vámszerve vizsgálja a jövedéki termékek (elsősorban magánfőzés, bérfőzés keretében előállított párlatok, természetes személyek által adómentesen előállított erjesztett italok, elszívásra alkalmas dohányszármazékok), illetve a jövedéki termékek előállítására alkalmas eszközök, berendezések (például: párlat előállítására alkalmas desztillálóberendezés, cigaretta előállítására alkalmas berendezés, stb.) értékesítésével, forgalmazásával kapcsolatos

hirdetéseket a különböző internetes hirdetőfelületeken, illetve közösségi portálokon. A vizsgálatok alkalmával egyedi kockázatelemzéssel és kiválasztással kiszűri és ellenőrzi azokat a hirdető magánszemélyeket és vállalkozásokat, akik üzletszerűen folytatják jogsértő tevékenységüket.

A 2015-ben tervezett jövedéki ellenőrzések fő irányvonalai:

- rendszeres, időszakos, illetve alkalmi rendezvények (elsősorban piacok és vásárok), pályaudvarok ellenőrzése jogellenesen forgalmazott dohánygyártmányok, alkoholtermékek felderítése érdekében,
- harmadik országos határátkelőhelyeken a cigaretta-, alkohol-, és üzemanyag csempészet felderítése érdekében a teher és személyforgalomban végzett ellenőrzések,
- postacsomagok ellenőrzése a jogellenesen forgalmazott cigaretta, és a vágott dohány felderítése érdekében,
- az ukrán, a szerb zöldhatáron lebonyolított cigaretta-, alkohol-, és üzemanyag csempészet felderítése és visszaszorítása,
- határátkelőhelyen az üzemanyag turizmus visszaszorítása, a belföldön vám- és adómentes üzemanyag illegális forgalmazásának, felhasználásának megelőzése, felderítése érdekében végzett ellenőrzések,
- egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolaj szállításának, felhasználásának ellenőrzése közúton, illetve a forgalmazók, felhasználók telephelyén,
- közúti ellenőrzések lefolytatása a fő- és mellékútvonalakon, valamint a hidak, kompok felhajtóinál, az ásványolaj szállítmányok ellenőrzése, továbbá a jogellenesen forgalomba hozott dohánygyártmányok, alkoholtermékek felderítése érdekében,
- a kockázatos közúti szállítmányok ellenőrzése az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer (EKAER) igénybevételével,
- üzemanyagtöltő állomások mintavétellel egybekötött ellenőrzése,
- a kenőolajokkal és az 5 kg-nál nagyobb kiserelésű szabadforgalomba bocsátott cseppfolyósított szénhidrogénnel folytatott jövedéki engedélyes kereskedelmi tevékenység ellenőrzése,
- PB gázzal kapcsolatban elkövetett jogsértések felderítésére irányuló ellenőrzések (illegális forgalmazás és/vagy illegális PB gáz palacktöltés),
- cukortermékek ellenőrzése a cukortermékek forgalmazását végző kereskedőknél, a cukorterméket felhasználó gazdálkodóknál,
- nem jövedéki engedélyes kereskedők (vendéglátó-ipari egységek) ellenőrzése az erjesztett italok, valamint a magán- és bérfőzés keretében előállított párlat illegális kereskedelmi forgalmazásának felderítése ellenőrzése érdekében, továbbá az adózás alól elvont egyéb jövedéki termékek felderítése, forgalmazásuk visszaszorítása érdekében,
- az idegenforgalom szempontjából frekvenciált földrajzi területeken (Balaton-part, stb.), és rendezvényeken (nagy tömeget vonzó fesztiválok, stb.) szezonális időszak alatt végrehajtott ellenőrzések,
- nyugta- és számla kibocsátási kötelezettség ellenőrzése a jövedéki termékkel kapcsolatban lefolytatott próbavásárlások során,
- internetes kereskedelem ellenőrzése.

3. Hatósági felügyelet keretében végzett ellenőrzések fő irányai

A NAV vámszerve a jelentős adókockázatot magában hordozó tevékenységet folytató italgyárak, tároló adóraktárak és bejegyzett kereskedők esetében a Jövedéki Árumozgási- és

Ellenőrző Rendszer adatai alapján mind a szabadforgalomba bocsátás, mind az adófelfüggesztéssel történő be- és kitarolások adatait rendszeresen ellenőrzi. Az adóbevallások és az adófizetési adatok összevetésével, - figyelemmel az egyéb nem teljesített adófizetési kötelezettségekre (fizetési halasztás, részletfizetés, adóhiány) - folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett gazdálkodói kör adófizetési kötelezettségének alakulását és azzal összefüggésben a garanciális feltételek teljesülését.

A 2015. évben tervezett hatósági felügyelet keretében történő ellenőrzések fő irányvonalai:

- helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatása az adóraktárakban, adómentes felhasználók, felhasználói engedélyesek üzemében,
- engedélyezési feltételek fennállásának, változás bejelentési kötelezettség teljesítésének vizsgálata,
- mérő- és tárolóeszközök hitelesítéseinek vizsgálata,
- termékmérleg havi zárások és egyéb, jogszabály által vezetni rendelt nyilvántartások vizsgálata,
- termelési folyamatok ellenőrzése,
- adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése,
- be- és kitarolási bizonylatok ellenőrzése, és a vezetni rendelt nyilvántartásokkal, valamint a Jövedéki Árumozgási- és Ellenőrző Rendszer adataival történő összevetése,
- indokolt esetben folyamatos jelenléttel és vizsgálatokkal gyakorolt hatósági felügyelet elrendelése,
- a közösségi adó-felfüggesztési eljárásban szállított jövedéki termékek belföldi nyomon követése,
- jövedéki biztosítékok figyelemmel kísérése,
- a keletkezett adófizetési kötelezettség teljesülésének vizsgálata,
- a jövedéki adók területén való közigazgatási együttműködésről és a 2073/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 389/2012/EU rendelet szerint kezdeményezett tagállami megkeresések és a folyamatba épített jövedéki kockázatkezelés alapján kockázatosnak minősített szállítmányok ellenőrzése.

4. Jövedéki adóellenőrzéshez kapcsolódó feladatok fő irányai

A jövedéki adóellenőrzések célja az előző évi tapasztalatokat is figyelembe véve továbbra is a jövedéki adókötelezettséget elmulasztók, vagy szabálytalanul teljesítő adózók felderítése, továbbá a jövedéki adóbevallások/visszaigénylések/visszatérítések helyességének és jogszerűségének megállapítása.

Az adóellenőrzésre történő hatékony kiválasztás többlépcsős kockázatelemzésen alapul, amely a korábbi jövedéki ellenőrzések, hatósági felügyeleti ellenőrzések, adóellenőrzések, illetve a kapcsolódó ellenőrzések adatai és tapasztalatai mellett a helyi sajátosságokat is figyelembe veszi.

Fentiek alapján 2015. évben tervezett jövedéki adóellenőrzések fő irányvonalai a következők:

- a jogszabálysértő magatartások folyamatos feltérképezése és ezek alapján az adóellenőrzések elrendelése,
- az adókikerülő magatartások, a fiktív értékesítési láncolatok, a ténylegesen nem működő, vagy indokolatlanul veszteséget kimutató vállalkozások felderítése,
- a jövedéki adó tekintetében benyújtott adó visszaigénylések/visszatérítések esetében a jogosulatlan adó-visszatérítések megakadályozása,

- a vizsgált adóalanyoknál a jogszabályváltozások betartásának, azok hatásának figyelemmel kísérése.

Az adóellenőrzési típusok tervezett arányszámai: a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés (Art. 87. § (1) bekezdés a) pont szerinti) 90 %, míg az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló (Art. 87. § (1) bekezdés c) pont szerinti) és az adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló (Art. 87. § (1) bekezdés d) pont szerinti) ellenőrzés együttesen 10 %.

5. A jövedéki ellenőrzések tervezett arányszámai

Típus	Arány (%)
jövedéki ellenőrzés	60,55
hatósági felügyelet keretében végzett ellenőrzés	5,42
egyéb ellenőrzési tevékenység keretében végzett ellenőrzések (pl. nem jövedéki termékre próbavásárlás, árueredet ellenőrzés, foglalkoztatotti ellenőrzés, szerencsejáték ellenőrzés)	33,84
adóellenőrzés	0,19
Összesen (nem tartalmazza a harmadik országos határátkelőhelyen végzett ellenőrzéseket)	100,00

III.

A rendészeti ellenőrzést végző vámszervek ellenőrzési feladatai

1. Az ellenőrzésre történő kiválasztás irányai, feladatai

1.1. Jogsértő cselekmények felderítése a rendészeti ellenőrzések során

A NAV rendészeti jogköréhez kapcsolódó ellenőrzési feladatait végző szervei az Európai Unió magyarországi külső határszakaszán működő határátkelőhelyeken, illetve mélységi ellenőrzés keretében az egész ország területén, olyan átfogó ellenőrzési tevékenységet folytatnak, melynek célja minden olyan jogellenes cselekmény felderítése, amely veszélyezteteti az Európai Unió állampolgárainak biztonságát, a gazdaság tisztességes szereplőinek pénzügyi stabilitását, továbbá az előirányzott nemzeti és a közösségi bevételek teljesülését.

Az ellenőrzésre történő kiválasztásnak – az ellenőrzések helyes irányának és arányainak meghatározásával – a jövőben is elő kell segítenie az adózás alól elvont termékek illegális forgalmának visszaszorítását, a hazai vagy nemzetközi jogszabályokban meghatározott korlátozások és tilalmak következetes érvényesítését.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai:

- a korábbi ellenőrzési tapasztalatok alapján fokozott ellenőrzések azokon a területeken, ahol az elmúlt évek során a legtöbb jogsértő cselekmény került megállapításra,
- fokozott ellenőrzések az ukrán határszakasz, a szerb határszakasz, a román határszakasz mélységi övezetében, illetve a jelentős forgalmat bonyolító fő szállítási és autópálya-útvonalakon.

1.2 Az állami adó- és vámhatóság által működtetett Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszerrel (EKAER) kapcsolatos feladatok végrehajtása

A vámigazgatási szakterület kiemelt ellenőrzési prioritásai között szerepel az EKAER működtetésével kapcsolatos feladatok végrehajtása, melynek keretében a vám- és az adószakmai ág – szükség esetén más hatóságok bevonásával - szorosan együttműködve végzi ellenőrzési tevékenységét.

Az EKAER által szolgáltatott információk alapján járőregységek - mélységi ellenőrzés keretében - végeznek közutakon, lerakóhelyeken, telephelyeken ellenőrzéseket.

Az ellenőrzések célja egyrészt a prevenció, azaz a helyes adózói magatartásra való rávezetés, másrészt a láncolatok felépítésével elkövetett, az általános forgalmi adót érintő visszaélések hatékony kiszűrése és a csalárd magatartást elkövető adózók szankciókkal való sújtása, ezen keresztül pedig a költségvetési bevételek növelése.

2. Fémkereskedelemmel kapcsolatos ellenőrzési irányok

A fémkereskedelmi ellenőrzések elsődleges célja a jelentős gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát, továbbá az élet- és vagyónbiztonságot fenyegető fémlopások és illegális fémkereskedelem visszaszorítása, valamint a kulturális javak védelme.

A NAV vámszervének kiemelt feladata a fémkereskedelmi tevékenységet végző gazdálkodók hatósági kontrollja, az illegális fémkereskedők kiszűrése és tevékenységük legális mederbe terelése, a feketegazdaság visszaszorítása.

Az ellenőrzésre történő kiválasztás során alkalmazni kell a helyi szintű kockázatkezelés eszközét, amelyet indokolt folyamatosan fejleszteni kihasználva az informatikai rendszerek adta lehetőséget. A fémkereskedelmi szakterület eredményes felderítő tevékenységének elősegítése érdekében az informatikai rendszerek használata az ellenőrzési tevékenységben való napi szintű felhasználása, valamint a fémkereskedők által teljesített napi adatszolgáltatások vizsgálata kiemelkedő jelentőséggel bír.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai:

- helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatása a fémkereskedelmi engedéllyel rendelkező gazdálkodók székhelyén, és telephelyén,
- be- és kitárolási bizonylatok ellenőrzése, és a vezetni rendelt nyilvántartásokkal, valamint a Fémkereskedelmi Ellenőrzési Rendszer adataival történő összevetése,
- a bejelentési kötelezettség alá eső „érzékeny FAJ kód alá tartozó” fémkereskedelmi engedélyköteles anyag leadásának ellenőrzése,
- fémkereskedőnek nem minősülő személyekre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése,
- fémlopások felderítése céljából a társszervekkel (rendőrség, közszolgáltatást nyújtó gazdálkodó szervezetek) történő együttműködés keretében a közös ellenőrzések fokozása.

3. A szabálysértési szakterület ellenőrzési prioritásai

A rendészeti szakterület egyik kiemelt feladata, hogy a szellemi tulajdonjogvédelmet sértő cselekmények és a hamisítás ellen fellépjen, fokozott ellenőrzéseket végezzen.

Az ellenőrzések elsődleges célja a jelentős gazdasági károkat okozó, ugyanakkor az emberi egészséget is veszélyeztető hamisított termékek kereskedelmének (élelmiszerek, gyógyszerek, ruhaneműk, illatszerek, tisztítószer) visszaszorítása.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai:

- szerzői jogvédelemhez kapcsolódó jogsértő cselekmények felderítése (zenegép ellenőrzés, lemezlovasok ellenőrzése, jogsértő, illetve jogdíj nélkül forgalomba hozott adathordozó lefoglalása stb.),
- a hamisítás elleni fellépés, hamis termékek lefoglalása, szabálysértési eljárások bevezetése és lefolytatása, (a piac és közterületen történő ellenőrzések mellett a hamis terméket forgalmazó üzletek, áruházak ellenőrzése).

4. A közúti áru- és személyszállítás ellenőrzési irányai

A NAV rendészeti igazgatási jogkörében eljárva ellenőrzi a közúti áru- és személyszállításra vonatkozó előírások betartását. Az ilyen jellegű ellenőrzések elsődlegesen a közúti közlekedés biztonságának javítására irányulnak, valamint kiemelt céljuk a jogosulatlan fuvarozás elleni hatékonyabb fellépésben való részvétel, illetve az ehhez kapcsolódó célirányos ellenőrzések végzése. Ezen túlmenően a NAV vizsgálja az előírt gépjárműadó illetékbélyegen történő megfizetését, az EU-n kívüli államok fuvarozói által használt áruszállítási engedélyek, CEMT multilaterális engedélyek és kapcsolódó okmányok meglétét, érvényességét és azok szabályszerű használatát.

4.1. Közúti közlekedés biztonsága

A gépjárművezetők vezetési és pihenőidejének, a menetíró készülékek és adatrögzítő lapok használatára vonatkozó rendelkezések betartására és ezen eszközök manipulációinak felderítésére irányuló ellenőrzéseknek elő kell segíteniük a közúti közlekedés biztonságát, ezen belül is az elalvásos balesetek megelőzését, illetve esetszámának csökkenését.

A veszélyes áruk közúton történő szállítására vonatkozó rendelkezések betartására irányuló ellenőrzések szintén a közlekedésbiztonság javítását célozzák, melyek elsősorban preventív jelleggel bírnak. Fontos, hogy a szabálytalan szállítások felderítésével megelőzhetőek legyenek az olyan közlekedési balesetek, amelyek katasztrófahelyzetet is eredményezhetnek.

A közlekedésbiztonsághoz kapcsolódnak a közúti járművek közúti közlekedésben való részvételéhez előírt műszaki, biztonsági és környezetvédelmi tulajdonságokra, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésére, a rakomány rögzítésére, továbbá az ömlesztett áruk szállítására irányuló ellenőrzések is.

4.2. A nemzetközi közúti áruszállítás tisztaságának elősegítése

A szakterület kiemelt figyelmet fordít a tisztességes fuvarozói magatartást tanúsító gazdálkodók érdekeinek védelmére, illetve a jogszabályok kijátszása által szerzett versenyelőnyvel bíró cégek fuvarpiacról történő kiszorítására, különös tekintettel a harmadik országos fuvarozást törvénysértő módon végzőkre. Ez a tevékenység szervesen illeszkedik a kormányzat azon törekvései közé, amelyek célja a hazai fuvarozók helyzetének javítása, figyelemmel a fuvarpiac megtisztulására. Ezen túlmenően nagy hangsúlyt helyez az engedélyek kezelésére vonatkozó – 2014. május 4-étől hatályos – rendelkezések érvényre juttatására, különös tekintettel a magyarországi feladók/címzettek jogkövető magatartásának kikényszerítésére. Ebből a szempontból a közúton vagy határátkelőhelyen végzett ellenőrzések során – a magyarországi felrakó/lerakóhelyek esetében – a vizsgálat tárgyát képezi, hogy a feladók/címzettek eleget tesznek-e az adminisztrációs, az ellenőrzési és bejelentési kötelezettségüknek.

Ennek keretében a NAV vizsgálja a nemzetközi forgalomban saját számlás áru- és személyszállításához, valamint közúti közlekedési szolgáltatás (díj ellenében végzett

árufuvarozás és személyszállítás) végzéséhez szükséges engedélyek és okmányok meglétét, érvényességét, kitöltöttségét és azok szabályszerű használatát.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai továbbá:

- a gyorsan romló élelmiszerek és élő állatok közúti szállítására,
- a bérelt járművekkel végzett közúti áruszállításra,
- a nemzetközi kombinált áru fuvarozást elősegítő kedvezményekhez kapcsolódó rendelkezések betartására,
- a nehéz tehergépkocsik közlekedésének korlátozására,
- a külföldi hatósági jelzéssel ellátott járművek belföldi üzemeltetése, használata.

5. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos ellenőrzési irányok

A hulladékgazdálkodás ellenőrzése során a NAV vámszerve kiemelt figyelmet fordít az állami hulladékgazdálkodást közvetítő szervezet által költségvetési támogatásként nyújtott kifizetések jogszerű igénybevételére.

Az ellenőrzésre történő kiválasztás során a kockázatelemzés, az előzetes adatgyűjtés és az ellenőrzésekre való felkészülés valamennyi eszközrendszere alkalmazására sor kerül. A vámszakmai ág eredményes ellenőrzési tevékenységének elősegítése érdekében az informatikai rendszerek széleskörű használata, az abban rejlő információk kiaknázása és azok gyakorlati ellenőrző tevékenységben való napi szintű felhasználása kiemelkedő jelentőséggel bír.

Az ellenőrzések célja a prevenció, illetve az, hogy az esetlegesen jogosulatlanul igénybe vett állami támogatás visszafizettetése a jogszabály által biztosított szankciók alkalmazásával megtörténjen.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai:

- a nem jogkövető magatartást tanúsító gazdálkodók minél szélesebb körű feltérképezése és ellenőrzése,
- helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatása az állami hulladékgazdálkodást közvetítő szervezet szerződő partnereinél,
- kapcsolódó vizsgálat lefolytatása az állami hulladékgazdálkodást közvetítő szervezet szerződő partnereinek ellenőrzésével kapcsolatban,
- a vonatkozó jogszabályok által vezetni rendelt nyilvántartások vizsgálata,
- be- és kitarolási, illetve szállítmányozási bizonylatok ellenőrzése, és a vezetni rendelt nyilvántartások adataival történő összevetése.

6. Kézpénzellenőrzés a határátkelőhelyeken

A pénzmosás megelőzése és felderítése terén jelentkező feladatok közül a rendészeti szakterület felelős az Európai Unió külső vámhatárán működő határátkelőhelyek forgalmában megjelenő készpénzösszegek jogszerű és szabályszerű kivitelének és behozatalának betartásáért és betartatásáért.

A 2015-ben tervezett ellenőrzések fő irányvonalai:

- a határátkelőhelyek forgalmának ellenőrzése során minél nagyobb esetszámban képezze vizsgálat tárgyát a magánszemélyek birtokában lévő készpénzösszeg nagysága, valamint jogszerű kivitelének, illetve behozatalának jogszabályszerűsége,
- a kereskedelmi áruszállítmányok készpénzellenőrzés szempontú vizsgálatainak fokozása.

7. Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (EMGA) finanszírozott jogcímek utólagos ellenőrzésének irányai

A NAV vámhatósági jogkörben végzi – az Európai Bizottság által jóváhagyott kockázatelemzési módszertan és ellenőrzési terv alapján – az EMGA utólagos ellenőrzéseket, amelyek célja az egyes jogcímeken igénybe vett közösségi támogatások jogszerűségének ellenőrzése. Az EMGA utólagos ellenőrzési szakterület, a kockázatelemzés és az ellenőrzések során nagy hangsúlyt fektet az azonos érdekkörbe tartozó kedvezményezettek gazdasági kapcsolatainak elemzésére, a nem valós gazdasági események, fiktív számlák, körbeszámlázások, láncügyletek felderítésére, mivel az EU támogatások kedvezményezettjeinek egy része a támogatás jogosulatlan igénybe vételével nem csak az EU és nemzeti költségvetést károsíthatja meg, hanem a tisztességes piaci szereplőkkel szemben is gazdasági előnyt érhet el.

8. A rendészeti ellenőrzést végző vámszervek ellenőrzéseinek tervezett arányszámai

Típus	Arány (%)
- rendészeti ellenőrzés (pl. az adatok gyűjtését, az adó tartozások és egyéb kötelezettségek beszedését célzó ellenőrzések, közúti áru- és személyszállítás ellenőrzése, határforgalom ellenőrzése)	95,79
- fémkereskedelmi ellenőrzés	0,58
- hulladékgyűjtés ellenőrzése	0,20
- egyéb ellenőrzési tevékenység keretében végzett ellenőrzések (pl. foglalkoztatotti ellenőrzés, közérdekű bejelentéssel kapcsolatos ellenőrzés, árueredet ellenőrzés)	3,43
Összesen	100,00

Jelen tájékoztatás a NAV adóztatási- és vámszerve 2015. évi ellenőrzési tevékenységére érvényes, aláírása napjától a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóztatási- és vámszerve 2014. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához 4002/2014. szám alatt kiadott, az ellenőrzési irányokra vonatkozó tájékoztatás helyett a jelen tájékoztatást kell alkalmazni.

Budapest, 2015. február 03.

Dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal
elnöke